

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Η ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

- Μετά τη διαίρεση της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, το 395:
 - Το **ανατολικό** επιβίωσε με τη μορφή της **Βυζαντινής αυτοκρατορίας** που γνωρίσαμε.
 - Το **δυτικό** τμήμα **αποδιοργανώθηκε** και **συρρικνώθηκε** κάτω από την πίεση των βαρβάρων (γερμανικών φύλων και Ούννων).
- Στη **Δύση**:
 - Δημιουργήθηκαν **γερμανικά ή βαρβαρικά βασίλεια**.
 - Ο **Καρλομάγνος**, βασιλιάς του Φραγκικού κράτους (771-814) θεωρείται ως ο σπουδαιότερος βασιλιάς της μεσαιωνικής Ευρώπης. Συμπεριέλαβε στο κράτος του το μεγαλύτερο μέρος του ευρωπαϊκού χώρου. Μετά τον θάνατό του η αυτοκρατορία του διαλύθηκε.
- Στην **κοινωνία της Δύσης** συντελέστηκαν βαθιές αλλαγές:
 - Αναπτύχθηκε το **φεουδαρχικό** σύστημα, που κυριάρχησε στην Ευρώπη μέχρι τον 13ο αιώνα.
 - Η **Καθολική** Εκκλησία διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο.
 - Από τον 13ο αι. αρχίζουν αλλαγές που θα οδηγήσουν την Ευρώπη στην αυγή των Νεότερων Χρόνων.

Ι. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΛΑΩΝ (5^{ος}-10^{ος} αι.)

2. Ο Καρλομάγνος και η εποχή του

Όροι – κλειδιά

Καρλομάγνος-αυτοκράτορας – οργάνωση της αυτοκρατορίας – συνθήκη του Βερντέν – Σαρακηνοί – Μαγυάροι – Βίκινγκς – Καρολίδεια Αναγέννηση

▪ Η Αυτοκρατορία

- Ο **Καρλομάγνος**:
 - Διαδέχθηκε τον πατέρα του Πιπίνου τον Βραχύ μαζί με τον αδελφό του τον Καρλομάνο, το 768.
 - Από το 771 έμεινε **μόνος βασιλιάς του Φραγκικού Βασιλείου**.
 - Επέκτεινε το κράτος και δημιούργησε ένα πανίσχυρο χριστιανικό βασίλειο.
 - Το **800 στέφθηκε στη Ρώμη από τον πάπα αυτοκράτορας του Ρωμαϊκού Κράτους**.
 - Με τη στέψη του ως αυτοκράτορα του Ρωμαϊκού Κράτους άρχισε **διαμάχη** με τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία καθώς οι Βυζαντινοί θεωρούσαν τον αυτοκράτορά τους τον μοναδικό κληρονόμο της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.
 - Όρισε ως έδρα του κράτους του την **Αιξ-Λα-Σαπέλ** (Ακυίσγρανο, σημερινό Άαχεν).
 - **Οργάνωσε τους διοικητικούς και πολιτικούς θεσμούς** του βασιλείου αξιοποιώντας τη ρωμαϊκή παράδοση και τα γερμανικά έθιμα.

- Φρόντισε να αυξηθεί η **αγροτική παραγωγή** και να αναθερμανθεί το **εμπόριο**, γεγονότα που οδήγησαν στην οικονομική ανάπτυξη.
- Μετά τον θάνατο του Καρλομάγνου **οι διάδοχοί του διένειμαν μεταξύ τους την αυτοκρατορία με τη Συνθήκη του Βερντέν (843).**
- Η αυτοκρατορία διαιρέθηκε σε **τρία τμήματα** αντίστοιχα:
 - α) με τη σημερινή Γερμανία
 - β) με τη σημερινή Γαλλία
 - γ) με το σημερινό Βέλγιο, την Ελβετία και την κεντρική Ιταλία ως τη Ρώμη.
- Την εποχή που οι κληρονόμοι του Καρλομάγνου συγκρούονται για την κληρονομιά, η Ευρώπη δέχεται **επιθέσεις**:
 - Από τους **Σαρακηνούς** (μουσουλμάνους της Αφρικής και της Ισπανίας) στα παράλια της Μεσογείου.
 - Από τους **Μαγυάρους** στα ανατολικά.
 - Από τους **Νορμανδούς (Βίκινγκς)** από τις Σκανδιναβικές χώρες.

▪ Η Καρολίδεια Αναγέννηση

- Στην περίοδο της βασιλείας του Καρλομάγνου και των διαδόχων του παρατηρείται σημαντική **άνθηση των γραμμάτων και των τεχνών**. Η περίοδος αυτή ονομάζεται **Καρολίδεια Αναγέννηση**.
- Για να ικανοποιήσει τις ανάγκες για στελέχωση του διοικητικού μηχανισμού, ο Καρλομάγνος **προσκάλεσε** διάσημους **λόγιους και δασκάλους** από την Ιρλανδία και την Αγγλία.
- Αυτοί που ανέλαβαν τον ρόλο του δασκάλου ήταν κυρίως **κληρικοί**. Γι' αυτό ο Καρλομάγνος προσπάθησε να βελτιώσει το επίπεδο των κληρικών.
- Στην **Ανακτορική Ακαδημία** δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην αντιγραφή βιβλίων και καθιερώθηκε η **καρολίδεια γραφή**.
- Για την γενικότερη πνευματική ανανέωση, ο Καρλομάγνος διέταξε να λειτουργούν **σχολεία σε κάθε επισκοπή και μοναστήρι**.
- Στα σχολεία οι μαθητές διδάσκονταν **γραφή, ανάγνωση, γραμματική, ρητορική, αριθμητική** και άλλα μαθήματα.
- Η **τέχνη** γνώρισε μεγάλη ακμή. Σαφείς είναι οι **επιδράσεις** της τέχνης αυτής της περιόδου από το **Βυζάντιο**.

Ερωτήσεις

1. Ποια στοιχεία αξιοποίησε ο Καρλομάγνος για να οργανώσει καλύτερα το κράτος του;
2. Ποιους εχθρούς είχαν να αντιμετωπίσουν οι διάδοχοι του Καρλομάγνου;
3. Ποια ανάγκη επέβαλε την ίδρυση σχολείων και την ανάπτυξη των γραμμάτων;
4. Πώς αντιμετώπισε ο Καρλομάγνος την ανάγκη για οργάνωση του κράτους και του διοικητικού μηχανισμού;
5. Τι είναι η καρολίδεια γραφή;